

ÖSSZEFOGLALÓ

az Országos Bírói Tanács 2012. március 24-i üléséről

1. Az Országos Igazságszolgáltatási Tanács (OIT) a 2000/49. (VI. 14.) számú belső határozatában rendelkezett arról, hogy a szakmai követelményeknek kiemelkedően megfelelő, hosszú időn át egyenletes teljesítményt nyújtó bírák és igazságügyi alkalmazottak számára díjat és érmet alapít, melyet egy közismert, neves személyiségről, Juhász Andorról nevezett el. A díj alapításáról, valamint adományozásának feltételeiről az OIT a 2000. évi 3. számú szabályzatában döntött.

Az OIT a fenti elismerésen túlmenően indokoltnak tartotta az 50 éves bírósági szolgálati viszonnal rendelkező bírák és igazságügyi alkalmazottak köszöntését is, ezért Bírósági Szolgálatért Oklevél elnevezéssel oklevelet alapított, melyben elismerését fejezte ki azon bírák és igazságügyi alkalmazottak részére, akik folyamatosan 50, 55, 60 év szolgálati viszonyt töltöttek bírósági szolgálatban.

Az Országos Bírói Tanács (OBT) a Magyarország címerének és zászlajának használatáról, valamint állami kitüntetéseiről szóló 2011. évi CCII. törvényben kapott, díj, illetve oklevél alapítási és adományozási felhatalmazása alapján határozataiban mind a Juhász Andor díjat, mind pedig a Bírósági Szolgálatért Oklevelet fenntartotta az arra érdemes bírák és igazságügyi alkalmazottak elismeréséül azzal, hogy Bírósági Szolgálatért Oklevélben a 45 és 50 év bírósági szolgálati viszonnal rendelkezők részesülhetnek.

A bíróságok – a korábbi években kialakult gyakorlatnak megfelelően – 2012. január 31. napjáig megküldték a 2012. évi állami kitüntetésekre, a Juhász Andor díjra, valamint a Bírósági Szolgálatért Oklevél adományozására vonatkozó javaslatukat. Az OBT zárt ülés kertében döntött – az érdemességi sorrend meghatározásával - az állami kitüntetésre javasolt személyekről, továbbá a fenti határozatai alapján a Juhász Andor díjjal kitüntetettekről és a Bírósági Szolgálatért Oklevélben részesítettekről.

2. A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 76. §-a (1) bekezdésének b) pontja értelmében az Országos Bírói Hivatal (OBH) elnöke az igazgatási feladatainak ellátása érdekében jogszabályi keretek között – normatív utasításként – a bíróságokra kötelező szabályzatokat alkot.

E szabályzatok tekintetében az OBT a Bszi. 103.§-a (1) bekezdésének c.) pontja alapján véleményezési joggal rendelkezik.

Az OBH elkészítette a bírák és igazságügyi alkalmazottak tevékenysége elismeréséről szóló OBH szabályzat-tervezetet és azt véleményezés céljából megküldte a Kúria elnökének, az ítélőtáblák és a törvényszékek elnökeinek, valamint az érdekképviselői szervek vezetőinek, majd a beérkezett észrevételeket áttekintette és a javaslatokra figyelemmel átdolgozta a szabályzatot.

Az OBT, egyetértve a bírák és igazságügyi alkalmazottak tevékenysége elismeréséről szóló szabályzatról készült OBH utasítással, annak alapján a bíróságok által címadományozásra előterjesztett javaslatok figyelembevételével döntött a 2012. évben címzetes kúriai bíró, címzetes táblabíró, címzetes törvényszéki bíró, főtanácsos és tanácsos címben részesülő bírákról és igazságügyi alkalmazottakról.

3. Az OBT a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (Bjt.) 174. §-ának (2) bekezdése értelmében az adott bírósági szinten tényleges bírói

gyakorlattal eltöltött legalább húsz év után – beszámítva a magasabb szintű bíróságon bírói szolgálati viszonyban töltött időt is –

a) a járásbíróági, valamint a közigazgatási és munkaügyi bírósági bíró részére „címzetes törvényszéki bíró”,

b) a törvényszéki bíró részére „címzetes táblabíró”,

c) az ítélőtábla bírāja részére „címzetes kúriai bíró”,

d) a kúria bírāja részére „kúriai tanácsos” címet adományoz.

A Hivatal felkérte a bíróságok elnökeit arra, hogy a kötelező címadományozásra vonatkozó előterjesztésüket tegyék meg, majd a javaslatok figyelembevételével készítette el az előterjesztést, melynek megtárgyalását követően az OBT határozott a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény alapján kötelezően adományozandó bírói címekről. Azon, a törvény alapján kötelező címadományozásra jogosult bírák tekintetében, akik munkájuk elismeréseként már korábban részesültek címadományozásban, az OBT csak a címviselésre való jogosultság új jogcímének megállapításáról döntött.

4. Az OBT a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 103. § (3) bekezdésének f) pontjának alkalmazhatósága érdekében megvitatta az ugyanazon vezetői állást már két alkalommal betöltő bírósági elnök és elnökhelyettes újbóli kinevezéséhez történő előzetes hozzájárulás szempontrendszerének kialakításáról szóló előterjesztést és határozatban döntött az alábbi elvekről:

A Bszi. 127. § (4) bekezdése alapján az OBT álláspontja szerint, ha a bíróság elnöke és az elnökhelyettes ugyanazon vezetői állást korábban már két alkalommal betöltötte, az OBT a Bszi. 103. § (3) bekezdés f) pontjában foglalt előzetes hozzájárulást csak kivételesen adja meg az alábbi feltételek teljesülése esetén:

Az előzetes hozzájárulás megadásának feltétele, hogy az adott bíróságon a vezetői kinevezés elmaradása esetén fennálljon a tartós és objektív működésképtelenség veszélye.

Ez az eset különösen akkor következhet be:

ha az ismételt kiírást követően is

csak egyetlen személy nyújt be pályázatot az adott vezetői posztra

és ez a személy elnyerte a véleményező szerv többségi támogatását

és kinevezése esetén legfeljebb a 3. vezetői ciklusa kezdődne.

Az OBT ülésén a döntést megelőzően a Tanács az érintett bíróság elnökét (ideértve az alsóbb fokú bíróság érintettségén a felsőbb bíróság elnökét is), valamint a pályázót meghallgathatja.

Szükség esetén az OBT tagjai közül egy 3 tagú eseti bizottság az érintett bíróságon személyesen megjelenve ad módot arra, hogy az adott bíróság dolgozói közül bárki véleményét személyesen és közvetlenül nyilváníthassa ki.

A bizottságból az adott megye OBT tagja ki van zárva.

Az OBT az elfogadott elveket figyelembe véve ezt követően zárt ülésen meghozta a Marcali Városi Bíróság elnökévé történő ismételt kinevezéshez való előzetes hozzájárulásról szóló határozatát, melyben dr. Vajda Zsuzsanna Marcali Városi Bíróság elnökévé történő ismételt kinevezéséhez nem járult hozzá.

5. Az Európai Unió Bizottságának kezdeményezésére az Igazságszolgáltatási Tanácsok Európai Hálózata első, előkészítő Közgyűlésére 2003-ban kerül sor Hágában. A 2004 májusában, Rómában megrendezett második Közgyűlésen a tagállamok ünnepélyesen elfogadták a Hálózat Alapokmányát. Az Alapokmánynak a magyar OIT részéről történő aláírásának különös jelentőséget adott az a tény, hogy ez volt az első alkalom, amikor nem utóbb csatlakozott egy uniós szervezethez, hanem új uniós tagállamként, mint az egyik alapító írta alá a Hálózat létrehozásáról szóló dokumentumot. Ennek értelmében az OIT kezdettől fogva, teljes jogú tagként vett részt a Hálózat munkájában.

Tagságát megerősítette 2007. november 5-én Hágában, amikor a formálisan újraszervezett és a Belga Királyságban egyesületként bejegyzett és ezáltal jogi személyiséget kapott Hálózat újraszövegezett Alapokmányát aláírta az OIT akkori elnöke.

A non-profit jellegű nemzetközi tevékenységre létrehozott egyesület Alapokmányában rögzített célja „az igazságszolgáltatási tanácsok és az igazságszolgáltatás tagjai közötti együttműködés és a kölcsönös megértés erősítése az Európai Unió Tagállamaiban és tagjelölt országaiban.”

Az OIT fenti szervezetekben történő korábbi tagságára, illetve az OIT 2011. december 31-ével történő megszűnésére tekintettel, a Hálózattal történő együttműködés vonatkozásában döntést kellett hozni arról, hogy tagságát miképp kívánja a jövőben folytatni, illetve az irányító bizottsági munkában részt kíván-e venni.

Az Alapokmány 6. cikke értelmében az Európai Unió tagállamai azon intézményei előtt áll nyitva a tagság, melyek függetlenek a végrehajtó és a törvényhozó hatalomtól, vagy egyéb módon autonómok és melyek legmagasabb szinten felelősek a bírák támogatásáért a független igazságszolgáltatás megteremtése érdekében.

A fenti feltételeknek mind az OBT, mind pedig az OBH megfelel, ezért az ENCJ elnökével folytatandó megbeszélés tartalmára vonatkozóan az előterjesztés indítványozta a szervezetben az OBT és az OBH együttes tagságát.

A tagság – figyelemmel az igazságszolgáltatás új igazgatási rendszerére – az OBH és az OBT teljes jogú, közös tagsága. A szervezet munkacsoportjaiban bírák delegálásával, illetve az irányítóbizottsági munkában a fenti közös tagság formájában vesz részt a két szervezet.

A balkáni térség igazságszolgáltatási irányító testületeinek együttműködése Bosznia-Hercegovina Bírói és Ügyészi Legfőbb Tanácsa és az Amerikai Egyesült Államok nemzetközi segélyszervezete (USAID) kezdeményezésére és szervezésében kezdte meg működését 2006. év novemberében.

Az OIT 2006. évi döntésének megfelelően a regionális együttműködésben a magyar igazságszolgáltatást dr. Ujkéry Csaba, az akkori elnevezés szerint Somogy Megyei Bíróság, ma Kaposvári Törvényszék elnöke, az OIT akkori tagja képviselte és képviseli a mai napig is.

A VI. nemzetközi konferenciára Bulgáriában került sor 2011. június 2-3. között, ahol döntés született arról, hogy az igazságszolgáltatási irányító testületek 2012. évi, VII. találkozója Törökországban kerül sor. A találkozó elsősorban az igazságszolgáltatás függetlenségének helyzetével, a többi hatalmi ággal való együttműködésével, illetve a bíróságok technikai fejlődésének hatékonyságával foglalkozik, kiemelt figyelmet fordítva az informatikára. A találkozón új tagként várhatóan Görögország is részt vesz.

A regionális konferenciával történő együttműködés vonatkozásában szintén döntést kellett hozni arról, hogy a magyar igazságszolgáltatást a jövőben mely szervezet képviselje.

Figyelemmel a regionális együttműködés első Közös Nyilatkozatában megfogalmazott célkitűzésekre, illetve a magyar igazságszolgáltatásnak az együttműködés eddigi

munkájában történő aktív és sikeres részvételére, az együttműködés célkitűzéseinek fontosságára, továbbá az OBH Nemzetközi Kapcsolatok Főosztályának keretében működő koordinációs irodára, e szervezetenél is célszerű és indokolt a szervezet munkájában történő tagság fenntartása. Figyelemmel az igazságszolgáltatásunk új igazgatási rendszerére, hasonlóan az ENCJ-ben való magyar részvételhez, az előterjesztés az OBH és az OBT teljes jogú, közös tagságát javasolta.

Az OBT az előterjesztés megvitatását követően, az abban javasoltakat elfogadva meghozta az Országos Bírói Tanács és az Igazságszolgáltatási Tanácsok Európai Hálózata (ENCJ), valamint a Balkáni Térség Országai Igazságszolgáltatási Irányító Testületeinek Regionális Konferenciája közötti együttműködésről szóló határozatát.

6. A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (Bjt.) 9. §-ának (1) bekezdése értelmében a bírói álláspályázatok kiírására az OBH elnöke, míg elbírálására a Bjt. 17. §-a szerint Kúriára kiírt pályázat esetén a Kúria elnöke, egyéb esetben pedig az OBH elnöke jogosult.

A Bjt. 18. §-ának (3) bekezdése alapján az OBH elnöke a pályázat elbírálása során a bírói tanács által felállított rangsortól eltérhet, és az álláshely betöltésére a rangsor második vagy harmadik helyén álló pályázót is javasolhatja. Ebben az esetben az elnök – függetlenül attól, hogy a pályázat elbírálására (nem bíró pályázó esetén) a köztársasági elnökhöz kinevezésre felterjesztéssel, vagy (bíró pályázó esetén) a pályázó áthelyezésével került sor – a Bjt. 18. §-ának (4) és (5) bekezdése szerint köteles a rangsortól eltérés indokairól a pályázat elbírálásával egyidejűleg írásban, illetőleg a soron következő ülésén szóban tájékoztatni az Országos Bírói Tanácsot.

A 2011. évben közzétett és 2012. január 1-március 15. között elbírált, 149 bírói álláshelyre vonatkozó pályázatokról és azok eredményéről készült, valamint a bírói tanács rangsorától való eltéréseket tartalmazó összesítő táblázatok az ülésen megtárgyalt tájékoztató mellékletét képezték.

Az OBH elnöke szóban is tájékoztatást adott a pályázatok elbírálásának szempontjairól és bírói tanácsok által felállított rangsortól mindösszesen nyolc esetben történt eltérése indokairól.

Az OBT a tájékoztatóval kapcsolatban sajtóközleményt adott ki, melyben külön is kinyilvánította, hogy az OBH elnökének tájékoztatását megismerve, a döntéseket megvitatta, azokat a törvényben biztosított ellenőrzési jogkörében elfogadta.

7. Az OBT tájékoztatást kapott a Bíróságok fejezet 2012. évi költségvetéséről, a február végi pénzügyi helyzetről, valamint a folyamatban lévő épület-beruházásokról, ennek részeként a 2011. évi költségvetés végrehajtásának eredményéről, a 2012. évi költségvetési támogatás alakulásáról, a Budapest Környéki Törvényszék, valamint az új fővárosi kerületi bíróság elhelyezésével kapcsolatos feladatokról.

8. Az OBT a Bszi. 103. § (1) bekezdés c) pontjában biztosított jogkörében véleményezte a bíróságok és az Országos Bírói Hivatal sajtótájékoztatási tevékenységéről, valamint a bíróságok központi honlapjának sajtószolgálatáról szóló OBH elnöki utasítást, s annak megvitatását követően egyetértett a szabályzat tervezetével.

9. Döntött arról, hogy következő ülését 2012. április 16-án tartja, meghatározva a tervezett napirendi pontokat, továbbá megvitatta a szakmai és civil szervezetekkel való kapcsolatfelvétel és együttműködés kérdéseit felvető határozati javaslatot, melynek

alapvetéseit elfogadva dr. Virág Csaba tagot kérte fel az OBT civil szervezeti kapcsolattartójának.

10. A Bszi. 188. § (3) bekezdése rendelkezése szerint „a bírák és az igazságszolgáltatásban közreműködő más személyek képzését ellátó intézményt az igazságügyért felelős miniszter a Magyar Bíróképző Akadémia szervezeti keretein alapítja meg. Az intézmény működéséhez szükséges ingó- és ingatlanvagyon tulajdon-, illetve vagyonkezelési jogának - és az ehhez kapcsolódó költségvetési előirányzatoknak - végleges átadásáról az OBH elnöke legkésőbb 2012. február 28. napjáig a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. bevonásával intézkedik.”

Az OBT a Bszi. 103. § (1) bekezdés b) pontja alapján - különös tekintettel arra, hogy az átadás a törvényben meghatározott határidőben nem történt meg - javasolta az OBH elnökének, hogy a Bszi. 76. § (1) bekezdés d) pontjában biztosított jogkörében kezdeményezze a fent idézett rendelkezés hatályon kívül helyezését annak érdekében, hogy a képzés és az azt döntően biztosító infrastruktúra továbbra is a bírósági szervezet részét képezhesse.

11. Az OBT végül döntött az ideiglenes Szervezeti és működési szabályzatának (SZMSZ) elfogadásáról, valamint a végleges SZMSZ tervezetének a következő ülésen történő megtárgyalásáról.